

Raadsvoorstel

Agendapunt:

Zaaknummer: 2017-016474

Onderwerp

Regiovisie spoorboekje Beschermd Wonen, Maatschappelijke Opvang, Preventieve GGZ en Verslavingszorg regio HvB

Datum voorstel Datum raadsvergadering

18 september 23 oktober 2018
2018

Aan de gemeenteraad,

Voorstel

De regiovisie / het spoorboekje Beschermd Wonen, Maatschappelijke Opvang, Preventieve GGZ en Verslavingszorg vast te stellen.

Inleiding

De Rijksoverheid heeft het voornemen om per 1 januari 2021 de verantwoordelijkheid voor beschermd wonen door te decentraliseren van de 43 centrumgemeenten naar alle gemeenten in Nederland. Beschermd wonen is bedoeld voor iedereen die niet meer zelfstandig kan wonen vanwege psychische of psychosociale problematiek.

De negen gemeenten in de regio Hart van Brabant hebben eind 2016 besloten hiervoor de samenwerking aan te gaan én naast beschermd wonen ook maatschappelijke opvang, preventieve GGZ en verslavingszorg mee te nemen in de te formuleren visie. Om de aanpak voor deze decentralisatie te bepalen, is er een regiovisie / spoorboekje opgesteld.

In het portefeuillehoudersoverleg MO van de regio Hart van Brabant van januari 2018 is de regiovisie / spoorboekje gepresenteerd. Er is toen, gezien de impact, voor gekozen om pas na de verkiezingen deze regiovisie / spoorboekje aan de nieuwe gemeenteraad voor te leggen. De planning die in het stuk is opgenomen is in de tussenliggende periode al wel aangehouden.

Op 20 juli 2018 zijn de portefeuillehouders MO van de regio Hart van Brabant akkoord gegaan met de regiovisie / spoorboekje.

Het voorstel is om de regiovisie / spoorboekje Beschermd Wonen, Maatschappelijke Opvang, Preventieve GGZ en Verslavingszorg in de regio Hart van Brabant vast te stellen.

Argumenten

1.1 Het advies van de commissie Dannenberg vraagt om regionale kaders en intergemeentelijke samenwerking

In 2016 heeft de [Commissie Dannenberg](#) in opdracht van de VNG op landelijk niveau een advies uitgebracht over de toekomstige aanpak van Beschermd wonen met de titel 'Van beschermd wonen naar beschermd thuis'. De kern van het advies betekent een normalisatie van beschermd wonen.

Ambtelijke bijstand: Kirsten Diehl

Zaaknummer 2017-016474

Agendapunt:

Dit houdt in dat:

- a. mensen die zijn aangewezen op beschermde woonvormen meer dan nu het geval is zo zelfstandig mogelijk in de wijk komen te wonen;
- b. het op- en afschalen van zorg en ondersteuning vanzelfsprekender moet worden;
- c. een soepele overgang tussen maatschappelijke opvang en beschermd wonen wordt bevorderd.

Dit is volgens de Commissie mogelijk als gemeenten in hun lokale ondersteuningsstructuur beschikken over een breed palet aan producten en voorzieningen: van lichte vormen van begeleiding tot zware vormen van opvang. Mede op basis van dit advies is in 2016 landelijk afgesproken om het budget per 2020 te decentraliseren naar alle gemeenten in een integratie-uitkering sociaal domein. Ondertussen is dit uitgesteld naar 1 januari 2021.

In Goirle hebben we op dit moment één opvanglocatie (Sterk Huis) en drie PGB zorgaanbieders Beschermd Wonen. Daarnaast zijn er geen specifieke activiteiten die voor deze doelgroep georganiseerd worden.

1.2 Sinds januari 2018 zijn op basis van de regiovisie / spoorboekje al stappen gezet
Aangezien de eerste versie van de regiovisie begin 2018 al gereed en besproken was met portefeuillehouders hebben we de afgelopen maanden niet stilgezeten.

Er is een projectorganisatie opgestart waarin de centrumgemeente en regiogemeenten gezamenlijk optrekken om de opgave te realiseren.

Met zorgaanbieders, sociale raden, cliëntorganisaties en woningcorporaties zijn bijeenkomsten gehouden. Deze samenwerkingspartners zijn geïnformeerd over de ontwikkelingen en de regiovisie en tevens uitgenodigd om te participeren in de verdere uitwerking. Allen zijn hiertoe graag bereid. Er is recent opdracht gegeven aan een extern bureau voor data analyse, zodat we beter zicht krijgen op de omvang en herkomst van de doelgroep, de inhoud van zorg en de mogelijkheden tot uitstroom uit beschermd wonen. Er is een start gemaakt met het inkoopproces 2020.

2.1 Beschermd Wonen, Maatschappelijke Opvang, Preventieve GGZ en Verslavingszorg wordt een steeds groter thema voor de samenleving

Doordat mensen met psychische en psychosociale problemen meer dan voorheen in de wijk wonen, wordt het een steeds groter thema voor de samenleving. Deze ontwikkeling heeft impact op onder andere de directe woonomgeving, verhuurders, winkeliers en vrijwilligers. Dit betekent dat er voor gemeenten een rol ligt in het versterken van de draagkracht van de samenleving. Dit kan door de inzet van communicatiemiddelen en door bijvoorbeeld trainingen te geven en het versterken van de lokale ondersteuningsstructuur voor deze doelgroep.

Naast de uitwerking van de regiovisie / spoorboekje zijn we binnen de gemeente Goirle bezig om in beeld te brengen welke ondersteuning we voor de psychisch kwetsbare doelgroep in onze gemeente willen hebben en moeten toevoegen.

Kanttekeningen

1.1 Het nieuwe verdeelmodel voor beschermd wonen per 2021 is nog onbekend

In 2021 stroomt een deel van de beschermd wonen cliënten uit naar de Wet langdurige zorg (Wlz). Welk budget er dan precies over blijft voor de gemeenten en hoe dit budget zich verhoudt tot de omvang van de gemeentelijke doelgroepen is dus nog onbekend.

Agendapunt:

Daarnaast is nog niet duidelijk hoe de regionale samenwerking ten aanzien van de financiering eruit gaat zien. Dat betekent dat gemeenten met veel voorzieningen een financieel risico lopen. Goirle heeft op dit moment niet veel voorzieningen, maar ook hier kan een nieuwe aanbieder starten met alle financiële risico's van dien. Vanwege het belang en de onzekerheid komt het financieringsvraagstuk op de agenda voor het bestuurlijk overleg van oktober 2018.

1.2 Wijken en buurten kennen een maximale draagkracht

Een tweede risico in het vervolgtraject is de maatschappelijke draagkracht van de wijken en buurten waarin deze kwetsbare doelgroep wordt ondergebracht. Er moet goed worden gekeken waar deze cliënten kunnen gaan wonen en hoeveel cliënten kunnen uitstromen. We werken hierbij samen met Leystromen.

Vanuit draagkracht- / leefbaarheidsoogpunt is het gewenst dat uitstroom uit beschermd wonen niet gecentreerd wordt op één plaats. Vanuit efficiency en kwaliteit van zorg is het juist gewenst dat cliënten in elkaars nabijheid gaan wonen (om de benodigde 24 uren bereikbaarheid van zorg te kunnen organiseren). Hierin zullen we een zorgvuldige afweging moeten maken.

Daarnaast is het van belang dat van de inwoners in deze wijk(en) de draagkracht waar nodig wordt vergroot. Zie 2.1.

Financiën

De kosten voor de uitvoering van de regiovisie / spoorboekje worden gedekt uit de regionale middelen beschermd wonen. Op dit moment zijn er voor de gemeente Goirle geen financiële consequenties aan verbonden.

Gemeenten worden vanaf 2021 gezamenlijk financieel verantwoordelijk voor de bekostiging van de regionale voorzieningen voor wonen met bescherming en opvang. Tot nu toe was de centrumgemeente Tilburg hiervoor verantwoordelijk. Samenwerkende gemeenten delen straks samen de inhoudelijke en de financiële verantwoordelijkheid voor beschermd wonen, opvang, preventieve GGZ en verslavingszorg. Bestuurlijk worden er nog keuzes gemaakt over de bekostigingswijze van regionale voorzieningen en de wijze waarop deze kosten verdeeld worden. Landelijk is nog niet helder welke middelen voor onze regio beschikbaar komen.

Samenwerking

Alle gemeenten uit de regio Hart van Brabant werken samen aan de uitvoering van de regiovisie / spoorboekje. De woningcorporaties, sociale raden en zorgaanbieders worden hierbij intensief betrokken.

Communicatie

In de regiovisie / spoorboekje is communicatie en het komen tot een goede informatievoorziening als belangrijke randvoorwaarde voor het vervolgproces opgenomen. Dit wordt onderschreven door de handreiking van de VNG 'lokaal uitvoeringsplan beschermd wonen en beschermd thuis' d.d. januari 2018 waarin communicatie wordt verbreed naar: maak de problematiek herkenbaar.

De communicatie kan in algemene zin in twee onderdelen worden onderscheiden:

a. Het informeren en meenemen van de betrokken partijen in dit proces.

Hierbij kan worden gedacht aan de interne communicatie binnen de gemeenten (richting collega's huisvesting, veiligheid en zorg) en het informeren en meenemen van betrokken partijen en professionals e.d. De communicatie met betrokken partijen is regionaal opgepakt.

Agendapunt:

We hebben gesproken met de woningbouwcorporaties, zorgaanbieders en cliëntenorganisaties. Ook de adviesraden sociaal domein zijn in een regionale bijeenkomst bijgepraat. Zij kunnen uiteraard ook nog lokaal adviseren.

- b. Het communiceren naar buiten toe (maak de problematiek herkenbaar).
Dit is van belang om mensen ervan bewust te maken achter welk gedrag psychische op psychosociale problematiek schuil kan gaan. Daarnaast is communicatie essentieel om draagvlak te creëren. Inwoners en burgers moeten bovendien weten waar ze terecht kunnen met zorgen over hun psychisch kwetsbare buur, of als ze overlast ervaren. Dit vraagt ook training en deskundigheidsbevordering van de medewerkers die de klantcontacten hebben. De voorkeur gaat hierbij uit naar een regionale insteek die vervolgens lokaal vertaald kan worden.

Vervolg

Als u volgens dit voorstel besluit, wordt de regio Hart van Brabant hierover geïnformeerd.

Daarnaast blijven de regiogemeenten werken aan de acties die voortkomen uit de regiovisie / spoorboekje om de decentralisatie te kunnen realiseren:

- a. het van nu af aan samen met alle stakeholders (regiogemeenten, zorgaanbieders, woningcorporaties, vertegenwoordigers van cliënten e.d.) optrekken in deze maatschappelijke opgave;
- b. analyse van de organisatie van de toegang en het hanteren van een gezamenlijk wegingskader (regionale oriëntatie op de wenselijk- en mogelijkheden van het meer met elkaar verbinden en in kracht zetten van de lokale toegangsteams en het regionale toegangsteam BW, met bijbehorende backoffice);
- c. het nader onderzoeken van het cliëntenverloop BW;
- d. bepalen welk palet aan voorzieningen gewenst en nodig is in de lokale gemeente en in de regio HvB als totaal;
- e. het beschikbaar hebben van voldoende (nieuwe) woonvormen;
- f. aan de slag gaan met innovatie en het inrichten van proeftuinen om te experimenteren;
- g. onderzoek doen naar nieuwe productbeschrijvingen en bekostiging;
- h. het organiseren van de inkoop 2020. Voor 2019 wordt gekozen om de huidige contracten met een jaar te verlengen;
- i. de relatie leggen met de groep licht verstandelijk beperkten (LVB) die BW nodig hebben;
- j. het organiseren van een goede communicatie;
- k. toetsing op kwaliteit en handhaving daarvan (integraal bezien).

Of en welke toekomstige besluiten nodig zijn is op dit moment nog niet helder.

Bijlagen

1. Regiovisie / spoorboekje Beschermd Wonen, Maatschappelijke Opvang, Preventieve GGZ en Verslavingszorg, juli 2018;
2. Infographic regiovisie Beschermd Wonen, juli 2018.

Agendapunt:

burgemeester en wethouders van Goirle

Mark van Stappershoef, burgemeester
Jolie Hasselman, secretaris

De raad van de gemeente Goirle;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 18 september 2018

gelet op de Gemeentewet;

besluit:

De regiovisie / het spoorboekje Beschermd Wonen, Maatschappelijke Opvang, Preventieve GGZ en Verslavingszorg vast te stellen.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Goirle in zijn vergadering van 23 oktober 2018.

, de voorzitter

, de griffier